

Εκσυγχρονισμός της Επιμελητηριακής Νομοθεσίας

κ. Γεώργιος Χονδρογιάννης

Αγαπητοί Συνάδελφοι,

Η τροποποίηση της Επιμελητηριακής νομοθεσίας ήταν, πάντοτε, ένα θέμα που δημιουργούσε οξύτατα προβλήματα στις σχέσεις κράτους – Επιμελητηρίων. Οι προηγούμενες τραυματικές μας εμπειρίες από σχετικές κυβερνητικές πρωτοβουλίες έχουν οδηγήσει πολλούς συναδέλφους μας στην άποψη ότι δεν είναι σκόπιμη η ανακίνηση, από εμάς τους ίδιους, ενός τέτοιου θέματος.

Πιστεύω, ότι τα οποιαδήποτε σχετικά προβλήματα θα περιορισθούν, εάν τα Επιμελητήριά μας εμφανισθούν, σε μια μελλοντική επανεκκίνηση του θέματος, με ολοκληρωμένη και κοινής αποδοχής πρόταση για τις αναγκαίες τροποποιήσεις της ισχύουσας επιμελητηριακής νομοθεσίας.

Με τη σημερινή μου εισήγηση, δεν προτίθεμαι να καλύψω πλήρως το θέμα αυτό, αλλά επιθυμώ, απλά, να επισημάνω ορισμένα σημεία που οπωσδήποτε θα τεθούν για προβληματισμό και συζήτηση. Και μάλιστα, πολύ σύντομα, εάν κρίνω από τα μηνύματα που έρχονται από διάφορες κατευθύνσεις.

1. Ένα από τα πιο κρίσιμα θέματα που θα τεθούν, σε μια μελλοντική αναθεώρηση της επιμελητηριακής νομοθεσίας, είναι ο συνολικός αριθμός των Επιμελητηρίων της χώρας.

Η άποψη ότι 59 Επιμελητήρια, σε μια χώρα με την έκταση, τον πληθυσμό και τον αριθμό των επιχειρήσεων της Ελλάδας, είναι υπερβολικός και θα πρέπει να μειωθεί αισθητά προβάλλεται κατά καιρούς από πολιτικά κόμματα και, ενδεχομένως, να τεθεί και πάλι για συζήτηση.

Τα Επιμελητήριά μας δε συμφωνούν με τη θέση αυτή και θα πρέπει να την αντικρούσουν, τεκμηριωμένα, δυναμικά και, κυρίως, συλλογικά.

Ως γνωστόν στη χώρα μας, ο επιμελητηριακός θεσμός, όπως και όλο το σύστημα της διοικητικής μας αποκέντρωσης, σχεδιάστηκε με βάση το νομό.

Σήμερα, κάθε νομός της χώρας, με εξαίρεση τα δύο μεγάλα αστικά μας κέντρα, έχει και ένα Επιμελητήριο, γεγονός που επιτρέπει, άμεση επαφή της διοίκησης και των υπηρεσιών του κάθε Επιμελητηρίου με τα μέλη του, εύκολη αμφίδρομη επικοινωνία της βάσης, με την κορυφή για επισήμανση προβλημάτων και διάχυση της πληροφόρησης και στενή παρακολούθηση των τοπικών οικονομικών εξελίξεων.

Η πραγματικότητα αυτή, στον επιχειρηματικό στίβο, δε διαφοροποιείται με τη διοικητική μεταρρύθμιση που προχώρησε στη διαίρεση της χώρας σε 13 Περιφέρειες.

Εναλλακτικές προτάσεις που θα μπορούσαν να προβληθούν, στον τομέα αυτό είναι, η ενθάρρυνση κοινών διεπιμελητηριακών δράσεων, τις οποίες, ήδη, ορισμένα Επιμελητήριά μας καλλιεργούν και, ενδεχομένως, εθελοντικές και όχι εκβιαστικές, συγχωνεύσεις μικρών γειτονικών Επιμελητηρίων.

Σε κάθε περίπτωση, όμως, η κατάρτιση μιας μελέτης βιωσιμότητας, εκ μέρους κάθε Επιμελητηρίου είναι, ίσως, το πρώτο βήμα για μια αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του θέματος αυτού και πάντως, προϋπόθεση για έναν ορθολογικότερο προγραμματισμό δραστηριοτήτων.

- II. Ένα άλλο θέμα, επίσης σημαντικό, που ήδη, κατά καιρούς, τίθεται και οπωσδήποτε θα επανέλθει στην επικαιρότητα σε μια ενδεχόμενη αναθεώρηση της επιμελητηριακής νομοθεσίας, έχει σχέση με τους πόρους των Επιμελητηρίων.

Κύριος, αν όχι αποκλειστικός, πόρος, των περισσότερων, τουλάχιστον, Επιμελητηρίων μας είναι οι συνδρομές των μελών τους, που είναι υποχρεωτικές, όπως υποχρεωτικές είναι και οι συνδρομές όλων των ευρωπαϊκών Επιμελητηρίων που έχουν τη μορφή του Ν.Π.Δ.Δ.

Το δεδομένο αυτό άρχισε, δειλά δειλά και με δικαιολογία την ελάφρυνση, λόγω κρίσης, των βαρών των επιχειρήσεών μας και τη δημιουργία ενός πιο φιλικού στις επιχειρήσεις περιβάλλοντος, να αμφισβητείται, εντός και εκτός της χώρας μας.

Πιστεύω, ότι η υποχρεωτικότητα των συνδρομών των μελών μας, μετά και τη λειτουργία του ΓΕΜΗ, θα παραμείνει, ανεξάρτητα των επιδιώξεων ορισμένων φορέων που δραστηριοποιούνται για την υποβάθμιση του ρόλου μας.

Εναλλακτικές επιλογές, πάντως, σε κάθε παρόμοιο κίνδυνο θα μπορούσαν να είναι:

- Η διαφοροποίηση των επιμελητηριακών εσόδων, με την παροχή στα μέλη μας ανταγωνιστικών υπηρεσιών

Αναγκαία, για το σκοπό αυτό, είναι μία αναλυτική καταγραφή, των υπηρεσιών που σήμερα προσφέρουν τα Επιμελητήριά μας και μία αναλυτική μελέτη για τον προσδιορισμό εκείνων που θα μπορούσαν, με την κατάλληλη αναδιάρθρωση των υπηρεσιών τους, να προσφέρουν, σύντομα, στις επιχειρήσεις μας.

- Η κατάργηση κάθε επιχορήγησης εκ μέρους των Επιμελητηρίων μας και της ΚΕΕ, προς οποιονδήποτε φορέα (Σωματεία, ελληνικά Επιμελητήρια αλλοδαπής, ελληνικό τμήμα Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου κ.α.)
- Η αξιοποίηση, έναντι αμοιβής, πρωτογενών στατιστικών στοιχείων του ΓΕΜΗ

Είναι προφανές, πάντως, ότι για τα περισσότερα τουλάχιστον Επιμελητήριά μας, οι πόροι από συνδρομές μελών είναι, σήμερα, ανεπαρκέστατοι για μια στοιχειώδη έστω δραστηριοποίηση, με συνέπεια, την ανάγκη αναζήτησης νέων πηγών για αύξηση των εσόδων, γεγονός που μπορεί, εξάλλου, να διευκολύνει την αναγκαία μετάλλαξη του θεσμού μας.

- III. Θα ήθελα, στη συνέχεια, να αναφερθώ σε ένα σημείο που συνδέεται, άμεσα, με την ορθολογική λειτουργία των Επιμελητηρίων μας και κατά συνέπεια, με την πληρότητα και την ποιότητα των υπηρεσιών που προσφέρουμε.

Αναφέρομαι στην ανάγκη παροχής στις Διοικήσεις των Επιμελητηρίων μας της δυνατότητας, να καθορίζουν, οι ίδιες, τον αριθμό κατά ειδικότητα, των στελεχών που έχουν ανάγκη για να υλοποιηθούν οι προγραμματιζόμενοι στόχοι τους, να προσλαμβάνουν, από εδώ και πέρα, οι ίδιες, με προκαθορισμένα αντικειμενικά, αξιοκρατικά κριτήρια το προσωπικό με το οποίο κρίνουν ότι θα μπορούν να συνεργασθούν καλύτερα για την υλοποίηση του προγράμματός τους, με συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου, αορίστου ή και ορισμένου, για συγκεκριμένες ειδικότητες, χρόνου και να προσδιορίζουν, οι ίδιες, τις αμοιβές τους, οι οποίες, σε κάθε περίπτωση, δε θα μπορούν να είναι κατώτερες των αντίστοιχων του στενού δημόσιου τομέα.

Θεωρώ αδιανόητο το σημερινό καθεστώς, να θεωρείται, δηλαδή, υπεύθυνη για τη λειτουργία και απόδοση ενός Επιμελητηρίου η διοίκησή του, η οποία όμως δεν έχει συμμετάσχει σε καμία φάση της επιλογής των συνεργατών της.

Και αν το καθεστώς αυτό θα μπορούσε ίσως να ήταν ανεκτό μέχρι σήμερα όταν η λειτουργία ενός Επιμελητηρίου δε διέφερε ουσιαστικά εκείνης μιας δημόσιας υπηρεσίας, δεν μπορεί, με κανέναν τρόπο, να υπηρετήσει τις ανάγκες των Επιμελητηρίων του αύριο, όταν ο θεσμός μας θα κληθεί να προσφέρει πλήθος αναπτυξιακών υπηρεσιών και να αναλάβει και νέους, πιο απαιτητικούς, ρόλους, γεγονός που προϋποθέτει λειτουργική ευελιξία, στελεχιακή πληρότητα και ουσιαστική διοικητική αυτοτέλεια.

- IV. Αυτοτέλεια, όμως, θα πρέπει να αποκτήσουν τα Επιμελητήριά μας και στον τομέα της διαχείρισης των πόρων τους,

Το σημερινό καθεστώς που οδήγησε στο απαράδεκτο «κούρεμα» των αποθεματικών μας, θα πρέπει να εκλείψει.

Τα Επιμελητήρια είναι Ν.Π.Δ.Δ., αλλά διαχειρίζονται πόρους που συγκεντρώνονται από συνδρομές των μελών τους και όχι από κρατικές επιδοτήσεις, όπως τα Πανεπιστήμια, τα Νοσοκομεία και τα άλλα Ν.Π.Δ.Δ.

V. Σκόπιμη, τέλος, πιστεύω ότι είναι η κατάργηση της δυνατότητας της εκάστοτε κυβέρνησης να αναβάλλει τις επιμελητηριακές εκλογές.

Θεωρώ απαράδεκτη τη σημερινή ευχέρεια του Υπουργείου που εποπτεύει των Επιμελητηρίων να αναβάλλει την προβλεπόμενη από την ισχύουσα νομοθεσία, ημερομηνία των επιμελητηριακών εκλογών. Η ευχέρεια αυτή προσβάλλει την ανεξαρτησία των Επιμελητηρίων μας και εμπλέκει το θεσμό μας σε κομματικούς σχεδιασμούς.

Είμαι πεπεισμένος ότι στο θέμα του εκσυγχρονισμού της νομοθεσίας τους, τα Επιμελητήριά μας θα πρέπει να τηρήσουν επιθετική και όχι αμυντική στάση. Για το σκοπό αυτό, όμως, απαιτούνται:

- Συγκεκριμένες προτάσεις που θα έχουν την ευρύτερη δυνατή αποδοχή των μελών μας, θα είναι τεκμηριωμένες και θα οδηγούν σε αναβάθμιση του ρόλου μας και των προσφερόμενων από τα Επιμελητήρια υπηρεσιών.
- Ολοκληρωμένο σχέδιο που θα αποβλέπει στη μετατροπή των Επιμελητηρίων μας σε πολυδιάστατους, αλλά και ευέλικτους, αναπτυξιακούς φορείς, ικανούς να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες μιας ανοικτής και έντονα ανταγωνιστικής οικονομίας.